

عدد: ١٦

٣٢٦ ذى القعده ١٦ پنجشنبه ٢٧ تشرين ثانی

برنجی سنه

مِنْسَكُ الْفَلَقَةِ وَكَوْنَدْرِيَّةِ

١٣٢٦

دين، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دنیا باحت هفتاد رساله در

درسعادتde نسخه سی ٥٠ پاره در

قیرطاله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسے سنوی
٢٠ غروش فضلہ آنندر.

درسعادتde پوسته ایله کوندریلیرسے ولايات بدلى اخذ اولنوره

مؤسسی: ابوالعلا ذین العابدین - ح. اشرف ادیب

سنہ لکھی القایلی

٦٥

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

٩٠

درسعادتde پاک پوسته خانہ قاز شور منڈہ
دہڑہ غصہ مددو
پھل اداہ:

سبب ده زائل اولور. بزهچ بروایت ایشتمدک که اصحاب کرامه بنبری او لسوں یهودیلری سلامدن نهی ایتمش او لسوون. چونکه او بیو مسلمانلر اسلامیتک کئنه واقف ایدیلر، احکام دینیه ده حسیهاتلرینه مغلوب او لمازلر دی. حقیقتی سوهر، هچ بوزمان حقدن آزیلماز لردی. بوسایه ده اسلامیت آز زمان امچنده بتون دنیا یه انتشار ایتدی. چونکه بشیئک ماهیتی، ماهیت اصلیه دی آکلاشیلجه، کوزل وعلوی اولدینی تقدیرده البت اونک طالی چوق او لور. اونلر قولان و فعلاً اسلامک حقیقتی، آداب و فضائلی بتون جهـانه نشر ایتدیلر، او بور حقیقته بتون عالم، بتون اقـام و ملل سینه سـنی کـشـاد اـیـتـدـی. اـونـلـرـ، عـلـیـالـعـومـ اـنسـانـلـارـهـ قـارـشـیـ آـدـابـ اـسـلـامـیـهـ نـكـ اـجـراـسـنـیـ، نـشـرـ وـ تـهـمـیـنـیـ منـعـ اـیـمـدـیـلـرـ. لـکـنـ اوـنـارـدـنـ صـوـکـرـاـکـلـنـ اـخـلـافـ بـوـمـسـلـکـیـ دـکـیـشـدـیـرـدـیـلـارـ. مـسـلـمـلـرـکـ اـیـشـیـلـدـیـکـیـ هـرـشـیدـنـ غـیرـمـسـلـمـلـرـیـ منـعـ قـاـقـشـدـیـلـارـ. حـقـ دـیدـیـلـارـ کـهـ : غـیرـمـسـلـمـلـرـ قـرـآنـهـ نـظـرـ اـیـدـهـ منـ، بـعـضـ آـیـاتـ بـنـیـلـهـ بـیـ مـحـتوـیـ کـتـابـلـرـیـ اوـقـوـیـهـ ماـزـ. بـوـدـرـ جـهـیـهـ قـدـرـ وـارـدـیـلـارـ. ظـنـ اـیـتـدـیـلـارـ کـهـ بـوـ بـیـاـپـدـقـلـرـیـ دـینـهـ تعـظـیـمـدـرـ، مـخـالـفـلـوـدـنـ دـینـیـ مـحـافظـهـ دـرـ. بـوـیـلـهـ اـجـانـیـ حقـیـقـتـ اـسـلـامـدـنـ اوـزـاـقـلـاشـدـپـرـدـقـبـجـهـ مـخـالـفـینـکـ دـینـ اـسـلـامـهـ قـارـشـیـ تـحـاشـیـ وـ بـرـودـتـلـرـیـ اوـدـرـجـهـ تـزاـیدـ اـیـتـدـیـ. حـالـبـوـکـهـ کـوـرـیـوـرـلـرـ، دـینـلـرـیـ نـشـرـ اـیـچـوـنـ فـیـ زـمـانـاـ نـصـارـاـ نـهـ قـدـرـ چـالـیـشـیـوـرـلـرـ. نـهـ جـهـدـ وـغـیرـتـ اـبـرـازـ اـیـدـیـیـوـرـلـوـ! . مـجـانـاـ کـتابـلـارـ تـوزـیـعـ اـیـلـرـلـوـ، باـشـقـهـ دـینـدـهـ اوـلـاـذـرـکـ اوـلـاـدـ وـاطـفـالـیـ مـکـتبـلـرـ نـدـهـ تـعـلـیـمـ اـیـدرـلـوـ. هـپـ مـقـصـدـ، اـجـانـیـ کـنـدـیـ دـینـلـرـیـهـ تـقـرـبـ دـرـ. اـکـ بـیـوـکـ اـمـلـارـیـ، نـاسـکـ عـادـاتـ وـشـعـارـنـدـ، کـنـدـیـ دـینـلـرـیـهـ طـوـغـ وـ بـرـتـحـوـیـلـ حـصـوـلـهـ کـتـیرـمـکـ دـرـ. بـوـیـلـهـ اـیـکـنـ مـسـلـانـلـرـدـنـ چـوقـ کـیـسـهـلـرـ وـارـدـرـ کـهـ آـدـابـ وـفـضـائـلـ اـسـلـامـیـهـ بـیـشـقـهـلـوـیـنـکـ اـخـذـ اـقـسـمـدـنـ قـوـرـقـیـوـرـلـرـ، چـکـنـیـوـرـلـرـ. وـ بـوـنـیـ دـهـ دـینـهـ بـرـتـهـظـیـمـ دـیـهـ زـعـمـ اـیـدـیـیـوـرـلـرـ. هـمـ اوـبـلـهـ بـرـتـهـظـیـمـ کـهـ بـونـکـ فـوـقـنـدـهـ اـرـتـقـ بـرـتـهـظـیـمـ اوـلـهـ ماـزـهـشـ. حـالـبـوـکـهـ اـیـ بـیـلـسـوـنـلـرـ کـهـ بـوـ بـیـاـپـدـقـلـرـیـ شـیـ، بـوـ طـوـنـدـقـلـرـیـ مـسـلـکـ دـینـ اـسـلـامـ اـیـلـهـ اـنـسـانـلـرـ آـرـاـسـنـهـ کـثـیـفـ پـرـدـهـ لـرـ چـکـمـکـدـنـ باـشـقـهـ بـرـشـیـ دـکـلـ دـرـ. بـلـانـکـ اـکـ بـیـوـکـیـ دـهـ بـوـدـرـ. دـأـمـوـلـرـ کـهـ اـرـتـقـ بـوـحـقـیـقـتـ دـکـ اوـلـنـورـدـهـ، هـرـ خـصـوـصـلـهـ بـرـاـبـرـ بـوـ بـاـبـدـهـ دـهـ حـقـیـقـتـ اـصـلـیـهـ دـیـهـ رـجـوتـ اـیـدـیـلـیـرـ! ..

[اور دوها] ده اهل کتابه راجع در . . . بناءً علیه دنیله پیلیر که : کتابی به
قارشی عین او نک دیدیکیله مقابله او لور ، اگر رحمتی ذکر اید رسنه
سن ده تذکیر رحتمله ابراز نزاکت و اخوت ایده جکسک ! . . .

ایشته بود بر ماه حقیقت در که الاف کرام حضراتند مسلک صحیح لری بی
نوب وار آهایدیور . صوکرا اخلاف کلدی ، غیر مسلم سلام خصوصنه
اختلاف ایتدیلر . اکثر شله دیدیلر که : « ابتداء مسلم طرفندن سلام و بریلز » .
بو حکم لری ایچون ده ابن عباس در مروی بر حدیث شربی سند اتخاذ ایتدیلر .
حضرت پیغمبر افندی من بوشه سویله سویله مش او زره ابتداء سلام ویرمک
خصوصی حاجت تعلیق ایلهش : « بر حاجت اول مدججه مسلم طرفندن ابتداء
سلام و بریلز » دیش . . . رد و مقابله خصوصنه کلچه : بعض فقهاء
دیز لر که : « مقابله واجب در ، مسلم سلامنه مقابله او لو ندیغی کی
غیر مسلم سلامنه ده مقابله تحت وجوب در » ، بعض لری ده : « مقابله
سنت در » دید لر . کتب خذفیه دن اولا خانه مده ده خنیف ، محترز
بر لسان قوالانیلیور ، دنیلیور که : « یهودی او لسوون ، نصرانی او لسوون ،
محوسی او لسوون رد و مقابله ده بآس یو قدر ! » دیدک ایسته بور که :
« به واجب در ، نه سنت . بلکه عباحد در » حالبوکه روایات صحیحه ایله
نمایت در که سنت در

ایشته حقیقت سئله بوندن عبارتدر، اسلاف و اخلاق فک مسلکلاری،
اوهال و اقوالی بو وولدیدر مسلک مسلم او زرنده کی حقی بیان صددنده
شرفوارد اولان حدیث شریفه استناداً وارد خاطر اولان اعتراضه
کنه: بو، غیر مسلک حقنے منافی دکل د. سلام مسلک حق او مقله
غیر مسلک حق او لماق لازم کلز. سلام بر حق مام در. سلام ایله
ایکی شی مراد اولنور: بری مطابق صحیه، بری ده گندیسنه سلام
و پریان ذاتی غدردن، اذادن، هر درلو فنا القدن تأمین. بو نقطه نظره
کوره نه دن یا لکز مسلمانلره خاص بر حق او اسون؟ تجیه البت کوزل
شی در، انسانلره قارشی فنا القدن تحرز البت مستحسن در. نفرت و برودتی
هانکی دین، هانکی اخلاق، هانکی عقل سليم تصویب ایدر؟.

بکا کلچه - دیور حضرت محرر - بن، تھئے اسلام ک عمومی او لمی طرفداری یم۔ بچہ مطلوب اولان بودر۔ احادیث صحیحہ دہ وارد اولمش کہ یہودیلر مسلمانوں سلام ویریور لردی، اونزدہ مقابلہ ایدیور لردی۔ صوکرا یہودیلر ک «سلام» لفظی تحریف ایتملری، مسلمانوں «علیکم» لفظی ایله مقابلہ واکھالری حقنندہ امر نبوینک شر فحمدورینہ سبیلت ویرہشندی؛ بودہ او محرفلر ک خد عہلرینہ آلدانماق مقصدینہ مبتنی ایدی۔ قواعد اصلیہ مقصد اسندن در کہ سبب زائل اولو بچہ

سماں مٹا دی

ارسالیکنی فصلی

صرف مادی اولان مدنیت غربیه قادینلری
عجیبا تکمل ایتھش قادینلر میدر ؟

مطالعات سابقه مزه طوغری ارجاع ایدیله جاش آن سطحی بر نظر
حرابه شونی کورور: غرب هدایتک اصحابی اعتراف ایدیور که هنوز

لسان حادثات ایله نزه بیلد و رسه او وقت در حال فکر هزی دگشید و ریزد؛
بوار کلاشمیش قادینلوه دشمن کسیلیرز، او نمودن هچم بر صور تله خشنود
او لایز! فنط بویله بزرمانده ایده جگمز تامهفک، کوستره چکمنز عداوتک
نه فاندیهی اوله پیلیر؟ البته هچم.

زیرا او زمان انجیابات احوال بزی یکی جر طرز اجتماعه ادخل ایتمش
اوله جغندن کندی عزی ایکی خطرلی طالعه نک چار پیشه دینی نقطه ده بولورز:
اکر قادینلری بولند قلری حالدرن منعه قالقیشیرساق موجود شره بر شر
دها قائدش اولورز . بزم او زمان کی حالت اجتماعه من شد . یکی تخمین
ایتدیکمز کی ارله ما یه جقدر . بوق ، بویله یا پکمازده قادینلری کندی
آفیدیلوینه را قیرسنه او وقت ده جر حجه خپیث برشکل آیر ، خسته لق مداواه
قارشی معادد کسیلیور ، بناء علیه بزده کندی عزی ، علمای امک یوقار پلبه
شکایتلری ذکر ایلد بکمز ، عین مهالکه هدف ایتمش اولورز .

و مثالک هم بزم ، هم ده آور و پالیلو ایچون ایرادی پلک طوغز ندره
چونکه بزر آور پاده هنند سد لر ، طبیعته لر بو اندیغی ایشیدیویر مکله سخسان
و حیرت ایچونده قالیور زده تذکر او لفظ ایجاد ایدن جهت لری او نویسید و رز
مستقیل قطعاً حسـابه آلمق سوزین بزده ده اویله فادینلر یتشـدید و مهـیـه
قالقیشید و رز . بو تشبیه قارشی طوره ایسته ینلره طعنـه لـر یا عذریور ز .
او نلـری تعصـبـله ، او هامـه انقـيـادـایـله ، اـجدـادـماـنـدـهـ عـادـاتـهـ پـرسـتـشـکـیـ
نقـائـصـلهـ اـتـهـامـ اـلدـسـهـ رـزـ . شـمـدـهـ . بـزـ دـیـسـهـ لـرـ کـهـ :

لە قوم، سۈك ھەحاللىرىنى مقام استىشىادىدە اىراد اىتىكىدە او لەرنىڭ
غىر بىلەر آرتق بوطىپيدلەر، بۇ مەندىسىنەلرە طوپىدىلەر، بوكى القابىك
كاۋەس-ئىدىن ھوسلىرىنى آلدەلەر، احکام طېبىتە قارشى او انان عصىيانىك
تولىد ايلدىكى، فقط بىدایت اىرىدە كىندىلارنىڭ اصلادوشونەمدىكى
نتائج سېئەي بىكون رأى العين كوردىلەر، شەدى قالقىمىشلەر، بۇ حمالك
غايدىت سريغ بىر صورتىدە محو و تېرىدىلى لىزومىنى ايلرى سورەرلەك يازىلەر
يازىسۇرلۇ، عىلى ملا الحضار رفع صوت ايدىسۇرلۇ، اىشته او يولىدەكى
يازىلەرى، اىشته او يولىدەكى تەندىدىلىرى!

اوست، بزره بویله بر خطاب وارد اویسه درحال، بوذر بتون
وهم باطلدر؛ هناظرهده بعضاً اختیار ایدیلن مخالفته انواعندندر،
دیبورز، قادینلرک یوقار پده صایپلان مسالک معیشه تده کی موقیعتلری
همان استحسانگزی او درحالرده مسحور ایتمش که کیم او لورسه اویسوون
خلافنی ادعاده بو لورسه همان تکنیپ ایدیبورز.

لکن نه یا پله بیلیر؟ بو بىر قانون طېمىيدىر، ياخود - اىستارىسى كىز
شويلىه دىيكلەز - بىر قىتۇ ئاجتمائىيەدرىكە اقوام قويىھ طرفندىن ائم ضعيفە يە
سخىرىنىڭ حتى او ندىن شەدتلە اجرای تائىير ايپىر. اىشتە بونڭ اچقۇندىر كە
شىرقايمىرك بىر چوق حالمىرى تىقلەيد مەھىپىدىن عبارت قالمىشىر. ھم بۇ مەلدىلەكە
نەدىن يەتىندىكلىرىنى صورسە كىز جوابدىن عاچز قاپىرلىر. اىشتە سزە ئە
پىسيط واك شايىح مەئاڭ: خلقاك بىر چوغۇنىڭ بىر كەننىنى بىلدۈيىكى،
حتى او كىرنە يە چالىشىسى بىلە دىلنىڭ دۇغىيە جىكى بىرسان اجنبى ايلە
سلاملاشىۋېب طورور! اىشتە بويىلە مەسخىرە لەقلە كىرىدە قالمىش او لان
ھەرماتىدە ئوام طاڭقانك عادتىپىر، اىكىن خواص اچقۇن بويىلە بىر درىكە

او تکمیل ایتمش قادین کنـدیلرند، یو قدر، احوال اجتماعیه لری ایسه
قادینی کال حنسیهـنه ایصـال اـتـک شـوـبلـه طـورـسـون، اوـنـی وـظـیـفـهـ
اـصلـیـهـسـنـدن آـوارـهـ اوـلـهـرـقـ قـوـازـیـنـ خـلـقـتـهـ، مـسـعـودـ بـرـ حـیـاتـکـ اـنـجـابـ
ایـلـدـیـکـ مـطـالـیـهـ هـنـافـیـ بـرـبـولـ طـوـعـانـهـ سـوقـ اـیـمـکـدـهـدرـ .

اکر بزده نظر فریب فواهره قایپلانلردن اوله بدق قادینه-لریمز
ایچون نسوان غربه امیثال ایتمک لازم کله جگنه هر کسدن اول قائل
اولوردق . لکن بز بومو صنوعه داڑ دها بر حرف یازمه دن حقیقت حال
ایله آره منه کیرن ، حائل او لمق ایستهین بتون پرده لرمی ییوندق امسئله
یه دیده علم ایله ، زنار طبیعتله باقدق ، اوزمان قادین ایچون حیات انسان
نیتده بوکون بو لندیغی شیوندن باشته بر طاقم شیون اولدیغی کوردک .
دها صوکره بو مدیتی تائیس ابدنلرک کندی الاریله یازدق قلری آثاری
تدیقه باشد لایه رق او نلرکده زم ایله برا پر بو حقیقت جلیله بی اعتراض
ایند کلریجی ، بو علل عنصریه ناک علی اتدریجی از الله سی ایچون اولا مجده و قوتلریله
چالیشد قلریجی ، هم ده تهدنک مایپادار اولان شکل حاضری نصل انجاب
اید پرسه اویله چالیشد قلریجی اکلادق .

آرتق ظن ایدرم که حقیقت حالک کوزله کوروان ظواهردن ،
قولاقله ایشیدیلن مدائحدن پاک باشقه اولدیغنده قارئین کرامک بزمله
اتفاق ایچون بو آدمهرک یوقاریده کی سوزلری کافیدر . یوق ، حالا
رأیزده اصرار ایدرده ایشی — اوک ایچوندہ کی احوالی البته هر کسدن
این بیان خانه صاحبلى بیله تکمیله قدر واردیر رسق ، شبهه
سرالیم عواقب انتاج ایده جک برخطای عظام ارتکاب ایله مشا ، لورز .
بونکله براز هسته حدذاشند ، بسیبطدر ، کنهنه وصول ایچون
او زون او زادی به او غر اشمایه حاجت یو قدر . زیرا کائناتک احوال
و مراثی شویله جه برتدب ایدیله جک او لورسہ عیاناً کوریورکه جناب
فاطر حکم هر مخلوقه اصر معیشتی تاهین ایده بیلسی ، کندیسنده خاص
اولوب کمال جنسیسی ده اوکا وابسته بولانان وظیفه بی پرینه کتیره بیلسی
ایچون لازم کان اعضاي ، قابلیت ویرشدتر . او له بیلیرکه کونک مرند
بو حقوق کندیسنده تخصیص او لمان حدودک خارجنه چیقار ، حتی
کورنلرده براز وقت بوحالی تجهیز ایدر . بو ایسه حدذاشند شایان
استخسار او لدیغندن دکل ، بلکه از آنده تجدده ، یکی یکی شیلو کورمه به
بر میل بولندیغندندر لکن زمان چکدیگه کوز بویکی حالم کورمه به آلیشیر ،
بونک ای برشی او لمدیغنى ، بالعکس او مخلوقک کندی ترکیب طبیعی بدنیستک
احکامنه قارشی عصیانده بولندیغنى آکلاپه رق آرتق او نی بکفر اولور .
پیشه کله اهمانده برجوق عبلری ، نقش اندری مجسم بر صور تده تجلی
ایدر . شمشی سزه مرئی کتیره لم :

اور ته سندھ بلنڈ آواز ایله سویلپور ۔ ہم بو حقیقتی ادراک ایدن یا لکن
ژول سینوندن عبارت دکلدر ； سائز اجتماعیون ڈہ بو آدمک سوزلری
بلا استئنا قبول ایدیپور لر ۔

بز بوراده قارئین کرامی دهازیاده اقتناع ایچون انکلایز علامه لرندن
 (سامویل سمایلس) که (اخلاق) استندۀ کی اثرندن بر نبندۀ ایراد ایتمهی
 مناسب کورو بود. [بودات انکلایز ترقیات مدنیه سینک ارکانندن و تعالیٰ
 انسانیت مشتاقانه کی پیوکلرندن محدود در. اجتماعی موضوع علر او زرینه
 غایت مهم بر چوق آثار یا زمشدر که قسم اعظمی فرانسز جهیه ترجمه
 اول نشدر. [سامویل سمایلس دیورکه :

کثرت طلاقه کلچه مدنیت و معور تجھه اک ایلری کیدن مما اکده طلاق او درجه بی بولشدرکه اورالردہ کی اجتماعیون دھشت ایچنده قالیورلر، فقط او کئی آلمق چاره سی بردارلو بوله میورلر. فرانسہ دہ انتشار ایدن (رووو) ده طلب واقع او زرینه محتر شہیر آمریقالی (لوسن) طرفندن کوندر لمش شویله برا استاتستیق وارد را:

(ماسازوزت) ده ۱۸۹۴ سنه سنه محکم ۱۶۲۲ طلاق اوراق او زرینه معامله ایفا ایتمشدرکه او ندن برسنه اول بو اوراق ۷۷ را ده سنه ایدی . دیگر طلاق بر سرعت فوق العاده ایله ایلریلیور . عینی مملکتیده ازدواج ۱۸۷۷ ده $\frac{۱}{۰۵}$ ایکن ۱۸۹۹ ده $\frac{۱}{۹۲۲}$ درجه سنه ایتمشدرکه بونکله تأهلکده اکسپلریکی ثابت اوایور .

مذلتدن یوکسله رک ، یوانی شا شیرانلری سمت رشاده سوق ایده جلک بزر
مشعل هدایت اولمق ، فساد و فتنه دن قاچانلری سایه اماننده باریند بیره جق
بزر بذیان متین صلاح کسیلک ایحاب ایدر .

(المرأة الجديدة) مؤلف شرقيه کي قادينلرک سەھاتى، طلاقىك كىزتى الە آلهرق عادت تىزىزە هجوم ايدىيور، اونى چىرىكىن بىر صورتىدە كۈستۈرييور، بىتون فناقلارك سبب اصلىسى اولدىغى ايلرى سۈرەرك قالدىرىلىق توصىيەسىنده بولەنپىور. لەن بىز بونك خلافته قاڭان، دېرىزكە: قادىنارىزى بولندقلرى حالدىن دە بىر بادىنە دوشىكىن تۈرئاران يالكىز تىزىدر. اكىر تىزىر اولماسەيدى حىيات نسوان بوكۇنكىن دەن چوق دە فنا اولوردى. كەذلەك مادام كە تىزىر جاھل و حقير اولان بىر قادىنى امىراض اجتماعيە مەلکەدن چوغۇن شىرىن دەن چايىه ايدىيور، دېرىك اولىيوركە اوقادىنى - ولو اورتە حالىدە تعلم و تربىيە ايدىسون - وظيفة طبيعىيەسى كۈرسىسىنده مىسۇع نشىن ايدە جىڭ، كەل جىنسىسىنى استخصال ايتىسى اىچۇن كەندىسىنە ئاك بىرلەك مىشدە اولەجق يىكانە قوت، يىكانە سائىق يىنە تىزىدر. لەن بوقۇر يائىس، بوقۇر حىپىت نەدەن اېجىاب اېتسون؟ موجودات اىلە حادثات كون ھېپ شەود عادىل دىلى؟ اكىر آچىق كىزمەك قادىنلرک، مەستورىتە عز و اولان، فناقلارە دوشىھەسىنى كافل اولەيدى بۇ فناقلارك غىربىدە بولۇنماسى، ياخود ھېچ اولمازسە قالە آلتىايەجق درجه دە آز اولىسى لازم كەليردى. حال بوكە حقيقةت حال بونك خلافته در. زىرا حادثات ئالىمە مطلع اولانلىرى بىلەر كە قادىنلرە حریت كامىلە و يېرىمالىش اىچۇن اوغراشانلارك شىكايىت اېتىدەنلىرى فناقلار عىينىلە بىلا دغىز بىر دەدە موجوددر. قادىنلارك دوشىش اولدقلارى فقر و سفالىنە، سوء حالە كەنجە بونك دە اوراكىدا نىسبتىلە دە شەدتلى اولدىغىنە (المرأة الجديدة) مؤلفىن كەندىسى شەعادت ايدىيور. دېرىوركە: «اخىراً وقوع بولان تعداد اىلە ثابت اولمىشدىكە خطىء مىصرىيەدە صنعتىلە اشتغال ايدىن ۶۳۷۳۱ قادىن واردە. فرانسىدە ايسە بش ملیونىن زىيادە قادىن خارجىدە چالىشىدە مەضەطرىدر. شىمدى آرەلرنىدە بىر نىسبت يايەجق اولىرىسىق كۈرۈز كە فرانسەدە بوزدە اون درت قادىن صنعتىلە مەشغۇل اىكىن بونىسبت مىصرىدە انجق يوزدە يارىمى بولە بېلىور».

ایشته مد نیجهه اکايلری کیدن ممالکده کی قادینلرلک بزم قادینلرمندن زیادد فقر و سفالت اچنده بولند قلرینه بوده بى دليل محسوسدر .
لکن مؤلفک بونی تعقیب ایدن سوزی که ، بوقادینلرلک عائله لرینه هیچ پر ضرر ایرا ث ایمکسزین اعمال خارجیه ده اشتغال ایمکده اولند قلرینه دايردر ، بذاهته ، حسنه ، بالذات احتداءيونك شهاداته بکلیاً معارضه در .
بزم اچون مختلف فيه اولان بوگی مسائله ایحاب ایدن شی ایشی علم اقتصادي پك ای بیلن خانه صاحبلرینك طوغریدن طوغري يه کندپلرندن صور مقدر . برايسه اون طقوزنجی عصرده الله بیوک ماير عليه میدانه کثیر اقتصادي شهر (ژول سیمون) ک سوزلری یوقاریده نقل ایتش ایدك .

ایشته بودات فاریقه لئک، دست کاھلر کے قادیہ نرمی عائلہ لرندن حقیقی پر صورت ده آئیر دیغئی، حیات پیشہ لریجی تا کو کندن سید دیغئی آور و پانک

توقی معناشنه جمل لازم کلیر. [واتقوالنار] کبی. او فتنه نک اسبابندن صافنی. اوعة و بتک بر طاقم سپلری وار. مفسرین کرام بیان ایدر لر ایشته. اسباب مذکور دن توقی ایتمیسکز، که مسبب اولان بلاوزر کزه استیلا ایتمسون، چکن هفتنه ده بحث ایتمشدم، بو آینک نفسینده بر قاج احتماللر وار دیشدم. اکر (فتنه) بی (فتان) لک صفتی، فعل مکلف اولمک او زره آیرسه ق او وقت [لاتصیبن...] قول شریفنده تجویز بولور. یعنی اونک اُری اصابت ایدر دیک اولور. لکن فتنه، طوغر و دن طوغر وید «عذاب، عقاب» معناشنه، «عقوبت الهیه» معناشنه کلیر. قرآن کریمه نظائر عدیده سی وارد. بحاله بجوزه حاجت قالماز. فقط «بر بلادن صافنک» نه دیکدر؟ او بلانک اسبابندن احتزار ایدک، دیک دکل؟ نصل که «نار جھیمدن صافنک» بیور و لیور. او نه دیکدر؟ «ظلمدن، معصیتندن تحاشی ایدک که جھمندن خلاص او له سکز». [واتقوایوماً لاتجڑی نفس عن نفس شیئاً] اتفا ایدیکز، قورقکز! اویله بر کوندن که کیمسه نک کیمسه یه فائده سی او لایه حق، او ندن صافنک قابلی؟ البت کله جک، مقصود، او کونک حسابندن قورقک. او کون بتوں افراد حضور باری یه کله جک، قوللرک بتوں اعمالی سؤال ایدیله جک. او ندن صافنک. آکا کوره داورانک. ایشنه عقوبتدن صافنک دیک، اسبابندن تحاشی ایدیکز دیکدر.

بونک سپلری نه در؟ برنجیسی مداهنہ. امر بالمعروف نهی عن المنکری ترک. تفرقه بی موجب قوللر، فعللر... بونلر عقوبتدن اسبابندن در. اقوال و افعالکز بیله فتنه کارانه او لور سه تفرقه دوش رینکزه، دشمنکز غلبه ایدر او زر کزه. بو کونکی کوننده موجب تفرقه هر قولدن، هر فملدن تحاشی لازم. هم یاکن اسلام بینندہ تفرقه دن دکل، بالعموم عثمانیلر آراسندہ تفرقه ایقانندن صافنکز. زیرا یاکن اتحاد اسلام ایله غلبه چالمک قابل دکل. او نک ایچون خیلی زمان، خیل قوت، خیل همت ایستر. غایت مفارق یاشامش، بیک درلو اسراره محکوم ایدلش اهل اسلامی جمع ایدوب داڑه اتحاده آلمق قابلی؟ بو کا زمان ایستر. ان شاء الله اوده اولور. اسلامیتک علوی کسب وضوح ایدر، عدالت عمومیه تقرر ایدرسه طبیعتیه هر کس هوس ایدر، ارتباط قوت بولور. لکن بو کون جناب حقک آچنی بیویل. سلامت بولی نه طرزه آچیلیسے اونی نعمت بیلوب محافظه یه چالیشلی بیز. بوسلامت بولند، بوسیل صوابد بتوں وطنداشلریزده اشتراك ایدیور. او نلرده دست مصافحتنی بزه او زایور. قبوله بجبور زه دینا، سیاست، عقولاً. بولیه یک وجود اوله رق اتحاد ایده جکز. بونی اخلاقه تصدی ایتمک بویوک خیانت در. موجودیتمه، مادی، معنوی وار اغیمه خیانت در. باب سلامتی قیامنگه چالیشمک در. بودره قدر اشتباه قبول آیین برحیقت باهره در. ذاتاً شریعت اسلامیه ده بغير حق تحاوی منع ایدیور. تبعه غیر مسله یه دی سویلیک، دیه حقوقی محافظه یه امر ایتمیوری شریعت غاده هن؟ نهقدر دلیل ایسترسک. قرآن امر ایدر: هر کسه ای سویلیک، قارداشجه معامله ایدک، کمال ابراز ایدک. (وقولوا للناس حسننا) بعض قرائته (حسننا) وارد او لمش در. حسن، کوزل کلام سویلیک. یو قسه منافقی تواید ایده جلیه سوزلر دکل. کوزل کلام نه در؟ قارداشم، او غم... .

کذلک جــاهیر متفقه دن بولسان (اوہیو) یه کلنجــه عین ارقام مدهشیه بوراده تصادف ایدیلور. ۱۸۶۵ ده محکمکن ۲۲۱۹۸ ازدواج اوراقی کمکش، صوکره بونلر میاننده ۸۳۷ طلاق یعنی تقریباً ۲۶ ازدواجده بر طلاق و قوع بولمش. لکن ۱۸۹۴ سنه سنده محکم ۳۳۸۵۸ نکاح اوراقی تسجیل ایتش. بونلر میاننده ۲۷۵۳ طلاق یعنی ۱۲ ازدواجده بر طلاق و قوعه کلش.

کذلک مشــاهده ایله ایتدرکه بوراده یکرمی سنه ظرفنده طلاقک عددی اسکی حد و سطیسندن ۱۱۰۰۰ قدر آرتش، ازدواج ایسه ۸۴۸۸۹ قدر اسکیلشدر. محرر بو ایستانتیق ایراد ایتدرکن صوکره دیورکه: «اکر آمریقا طرز حیاتی یکی قادنلرک آفتیلرینه تابع اولماسه ایدی اوہیو ۹۴۲۵۶ عائله دن اشاغی بولفازدی.

جــاهیر متفقه بلادندن (قالیفورنیا) ده ۱۸۹۷ سنه سنده ۴۰۰۰ ازدواجک ۶۴۱ دی طلاق ایله تتجدد نمیشدرکه بوسابه کوره اوچ نکاچه بر طلاق اصابت ایدیور. ینه (لوسن) طرفندن پازیلان بر طلاق ایستانتیقنده شوارقام کور و ایور: (قونیقوت) ده ۱۰ (ماسازوزت) ۲۱ ده (روسلان) ده ۱۳ (شیقاگو) ده ۸ نکاچه بر طلاق دوشیور، شیقاگوده محکم هر سنه ۳۵۰ طلاق اوراقی تسجیل ایدیور حال بوکه اهالی ۲۳۰۰۰ دن زیاده دکلدر. محرر بونلر عقیدن، دیورکه: ما بعدی وار

قول عظم

محرری: مناستلی اسماعیل حق سیروزی ح. اشرف ادیب

درس: ۵۱ — ۲۶ ایول ۲۶

اعوذ بالله من الشیطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم
[واتقوا فتنة لاتصیبن الدين ظلموا منکم خاصة واعلموا ان الله شديد العقاب....]

[واتقوا] ای مؤمنلر، اتفا ایدیکز، حذر ایدیکز، صافنک، اجتناب او زره بولونک. نه دن صافنکز داعماً؟ (فتنه) فتنه دن. اویله بر فتنه دن، اویله بر بلای عظیمین صافنیلیسکزکه [لاتصیبن الدين ظلموا منکم خاصة] کلابیکی وقتنه یاکن ظالمه کاسه، مستحق اولا نله، مرتکب اولا نله، او بلایه، او عة و بتکه لا یق اولا نله منحصرآ کاسه نهاعلا. لکن اویله کلیور. بلکه عموم ناسه استیلا ایدر. مقصوملری، مظلوملری ده برابر اضمحلاله، دهشت عظیمه یه او غرایتی. بولیه عمومی برمصیبت، بولیه بر بلای مستولی وار. صافنیسکز قور تولور سکز. طوغر و دن طوغر وید بولیه هر کسه استیلا ایده جلکه بلای عمومی ویرمیه جکنی جناب حق حیینه وعد بیور دی. صحیح بخاری یه بو کا داڑه حدیث شریف وارد. لکن کندیلری ده صافنلی درلر. بلای دعوت ایتملی. دیک حاصلی (فتنه) اکر بلای عظیم وعقوبت عمومیه ایله تفسیر ایدیلیرسه [لاتصیبن] قول کریمی ظاهرینه محول اولور. لکن اسبابندن